Algemene Beschouwingen

28 oktober 2025

Inleiding

Voorzitter, onze Nederlandse taal kent nogal wat spreekwoorden en gezegden met ‘huis’ erin. Als iets ‘zo vast is als een huis’, is het erg stevig en robuust. Als je ‘van huis en haard bent verdreven’, ben je ontheemd, op de vlucht. ‘Als je in een glazen huis woont, moet je niet met stenen gooien’. Wat betekent dat je voorzichtig moet zijn om anderen te bekritiseren, als je zelf een kwetsbare positie inneemt.
En zo zouden we even door kunnen gaan. Een huis is een eerste levensbehoefte en daarom belangrijk in ons denken en spreken.

Een vast fundament

Ook in de bijbel komen we het beeld van een huis vaak tegen. Om te beginnen in Mattheüs 7, waar de Heere Jezus een gelijkenis vertelt over een wijze en een dwaze bouwer. Met als strekking dat een goed fundament essentieel is. Dat geldt voor een woonhuis, maar kan ook op andere zaken toegepast worden. Het fundament van onze samenleving moet stevig zijn.
Stabiele gezinnen zijn de basis van de samenleving. Daarom moet stabiliteit in de gezinnen de hoogste prioriteit hebben. We zien dat de landelijke SGP in haar campagne hier terecht de nadruk op legt; ook lokaal willen wij het maximale doen voor de gezinnen. Bij programma 6 (Sociaal Domein) had dat wat ons betreft explicieter benoemd moeten worden. Vorig jaar vroegen we aandacht voor relatietherapie. Ook in Amsterdam wordt hier nu aandacht voor gevraagd, in lijn met wat de Kinderombudsman hierover gezegd heeft.
Het onderwijs is ook van cruciaal belang voor de vorming van onze kinderen. Een goede samenwerking tussen ambtelijke organisatie en de scholen maakt ons slagvaardiger in het oplossen van problemen die in onze gemeente sterker spelen dan in andere gemeenten.
Steeds meer gezinnen krijgen met hulpverlening te maken. De politie krijgt vaker te maken met meldingen van mensen die in beeld zijn bij de hulpverlening. Meer dan ooit is het belangrijk dat hulpverlening niet over meerdere schijven gaat, maar dat er één aanspreekpunt per gezin is.
In dit kader is het goed om ook te wijzen op het belang van voldoende beweging voor een gezond lichaam en een gezonde geest. Laten we de komende jaren werken aan laagdrempelige sportvoorzieningen, die door veel mensen gebruikt kunnen worden.

Een robuuste begroting

In Lukas 14 zegt Jezus dat iemand die een toren wil bouwen, eerst de kosten moet overrekenen. Ofwel: een goede begroting moet maken en zo wensen en draagkracht op elkaar afstemmen. Bij de voorliggende begroting hebben wij best wat opmerkingen. Voor de jaren 2027 en verder is een lastenverhoging opgenomen door de OZB-tarieven te verhogen én zien we een enorme daling van onze reserves. Wij kiezen voor voorzichtigheid aan de uitgavenkant. We hebben bij de kadernota voorstellen gedaan waardoor onder andere de verhoging van de OZB vermeden kon worden. Omdat deze voorstellen niet konden rekenen op een meerderheid, hebben wij tegen de kadernota gestemd. De voorzichtigheid aan de uitgavenkant is nodig om zoveel mogelijk geld beschikbaar te houden voor onder andere de verbeterslag aan de schoolgebouwen.
Laten we een voorbeeld nemen aan de mieren, die in de zomer een voedselvoorraad aanleggen voor de winter. Bij de kadernota haalden we dit voorbeeld van Salomo uit Spreuken 30 al aan.
Ook zien we graag meer grip op de kosten van het Sociaal Domein, die alsmaar stijgen. Voor de uitbreiding van het welzijnswerk is 700 000 euro begroot. Dat geld is bedoeld om de enorme stijging van de kosten voor jeugdhulp in te dammen. Wij vinden het vanzelfsprekend dat er pas geld beschikbaar gesteld wordt nadat er duidelijke plannen liggen, aangepast op onze lokale situatie.

Verder benadrukken we nogmaals het belang van monitoring. Om zo meer zicht te krijgen op de problematiek en de *onderliggende* oorzaken van de doorgaande stijging.

Geroepen tot arbeid

De profeet Jeremia spreekt in hoofdstuk 29 tegen ballingen in Babel. Ze moeten huizen bouwen en erin gaan wonen. Ze worden geroepen om ook in het verre Babel hun taak en plicht te verstaan. Een leerzaam gedeelte voor ons.
Bij de kadernota wezen we op de mieren uit Spreuken 30, die geen koning hebben en toch vol ijver met elkaar samenwerken en zo grote dingen bereiken. Wat een zegen als mensen zich in dezen spiegelen aan nietige mieren. Kunnen werken is een zegen en binnen de hulpverlening wordt er veel gedaan om mensen weer aan het werk te krijgen.
We zien ook groepen mensen voor wie het werken onder druk komt te staan. Onze agrariërs hebben het nog steeds lastig. Zij verdienen onze steun bijvoorbeeld door innovatieprojecten te ondersteunen.

Een juiste mix

Huizen zijn er in soorten en maten. Niet iedereen heeft hetzelfde soort huis nodig. Hebben we als gemeente voldoende zicht op de behoefte? Maken we voldoende gebruik van de mogelijkheden die er zijn om onze eigen inwoners met voorrang te voorzien van een woning?
Een doelgroep die extra aandacht verdient zijn de ouderen. Velen van hen willen best kleiner wonen maar lopen tegen een beperkt aanbod aan. Is er voldoende aandacht voor deze doelgroep? Positief is de komst van steeds meer mantelzorgwoningen. Als generaties dicht bij elkaar wonen geeft dat verbondenheid. Het helpt hopelijk ook om ouderen minder kwetsbaar te maken tegen bijvoorbeeld oplichting. Wel vragen we aandacht voor de manier waarop bewustwordingscampagnes worden vormgegeven.

Duurzaam en veilig

Ook in praktisch opzicht zijn er voldoende uitdagingen. Wat te denken van de warmtetransitie en de circa 600 monumentale panden in onze gemeente? Komt er voldoende groen gas om ook deze huizen in de toekomst warm te houden, of zitten deze bewoners straks in de kou?
De rieten daken op veel van de monumentale boerderijen vormen een uitdaging. Zijn er bij brand voldoende brandweercapaciteit en –voorzieningen beschikbaar?

Niet tevergeefs gebouwd

Psalm 127 gebruikt het beeld van een huis in aanbouw: ‘Zo de Heere het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan’. Een metafoor, die ons duidelijk laat zien dat we in al ons werk afhankelijk zijn van de zegen van de Heere. De grote vraag is: van wie verwachten we het in ons leven? Vertrouwen we op eigen kracht of zijn we als de klipdassen uit Spreuken 30, die hun veiligheid zoeken in een rots. Dé Rots is de Heere Jezus, van wie een 18e-eeuwse dichter (A.M. Toplady) zong:

> Vaste Rots van mijn behoud,
> Als de zonde mij benauwt.
> Laat mij steunen op uw trouw,
> Laat mij rusten in uw schauw[i],
> Waar het bloed door U gestort,
> Mij de bron des levens wordt.

We wensen het college en de ambtelijke organisatie toe dat ze mogen steunen op deze Rots en zo onder de zegen van de Heere mogen bouwen aan onze gemeente.

---

[i] Schauw = Schaduw